

▼ Internetdominee Fred Omvlee draagt met trots zijn socialmediastola.
FOTO MARCO OKHUIZEN

Missionair manager

'We hebben ons veel te lang verstopt achter dikke muren'

MARTIJN VAN BEETEN
UTRECHT Een kerkdienst met dieren of op muziek van Nick en Simon. Virtueel een kaarsje branden op internet. Kun je hier nog wel van een kerk spreken, gaan de protestanten niet te ver in hun pionierswerk? „Wij leggen geen beperkingen op,” zegt manager missionair werk Hans van Ark.

Het vroegere zendingswerk gebeurde in donker Afrika. Is het nu gericht op de moderne mens, die niet naar de kerk gaat?

Hans van Ark: „Zo mag je dat wel zien. We hebben ons te lang verstopt achter dikke muren. Wel uitnodigend bij de uitgang staan, met de boodschap dat we een mooi verhaal te vertellen hebben. Maar je moet zijn waar de mensen zijn en dat is minder vaak in de kerk. Toch zegt 80 procent van de Nederlanders bezig te zijn met de zinvraag. Wij hebben dus goud in handen.”

Wat te doen?

„Ik was zelf predikant in Wezep. Die kerkgemeenschap dunde

snel uit. Ik ben gaan pionieren, heb de kaartenbak gepakt en ben bij de mensen langsgedaan. Voor de kerk staat één zaterdag in de maand een container voor oud papier. Ik ben eraan gaan staan, steeds een praatje maken. Netwerken. De gemeenschap is gegroeid van 1600 naar 2100 leden.”

Letterlijk langs de deuren, als Jehova's getuigen?

„Toch wel iets anders. Ik stelde me voor als de nieuwe dominee, vroeg of ik een kop koffie mocht komen drinken. Wij dringen

► **Hans van Ark: 'Ik ben naast de papiercontainer gaan staan om een praatje te maken.'**

niets op, het is een kwestie van gunnen.”

Een kaarsje branden op internet, gedoopt kunnen worden als je niet tot een kerkgemeenschap behoort. Geeft dat discussie tussen de 'rekkelijken' en de 'preciezen'?

„Nee, niet echt. Als een gemeenschap niets ziet in die nieuwe vormen, dan hoeft het niet. We dragen ideeën aan, ondersteunen initiatieven.”

En soms afkijken bij een ander geloof, zoals met het protestantse klooster in Jorwert?

„Er is al veel samenwerking met katholieken en baptisten. Veel van die nieuwe initiatieven zijn oecumenisch, je benadert mensen die nog zoekende zijn naar wat zij willen aan zingeving. De insteek is protestants, dat uiteraard wel.”

Maar het kan toch ook te plat worden. Waar ligt de grens?

„Wij leggen geen beperkingen op. Het is juist de bedoeling om ruimte te geven aan het pionierswerk.”

PROTESTANTS KLOOSTER

'Samen leven, werken en bidden'

Een klooster, dat is toch iets van de katholieken? Dominee Hinne Wagenaar uit Jorwert, het dorp van het beroemde boek van Geert Mak, begrijpt de vraag. „Toch krijg je wereldwijd steeds meer van dit soort plekken, ook met een protestantse insteek.”

Hoe God weer verscheen in Jorwert, het is bijna toepasselijk. De protestantse gemeente in het Friese dorp en haar omgeving leek te worden opgeheven, maar slaat met Wagenaar een nieuwe weg in. „Al blijven we het traditionele respecteren, een kerkgemeenschap die al 1000 jaar bestaat en knokt voor haar voortbestaan.”

De kerk wordt nu ook gebruikt als plek waar je enkele uren of een dag terecht kunt voor stilte of bezinning. In 2018 moet het klooster, dat wordt gevestigd in en rond een oude boerderij, klaar zijn. Dan kun je er een

▲ **Hinne Wagenaar: 'Oude concept werkt niet meer.'** FOTO LC

paar dagen, een week of zelfs permanent verblijven.

„Maar het klooster is wel binnenstebuiten,” zegt Wagenaar. „Nadenken over het eigen leven of het geloof, dat kan hier. Maar het evangelie is er niet voor om je af te sluiten, juist om het uit te dragen. Niet voor niets noemen wij het Nijkleaster, Fries voor 'nieuw klooster'. Wonen, werken, bidden, eten, maar ook onderdeel zijn van de gemeenschap in Jorwert. Wat mij betreft beperkt de traditionele kerkbeleving zich te veel tot die paar uurtjes op zondagochtend. Al waardeer ik die ook. Maar er is ruimte voor meer.”

Nieuwe tijden, nieuwe wetten, ziet Wagenaar. „Het oude concept van de kerk is zeer succesvol geweest, maar werkt in Nederland niet meer. Het pionierswerk van nu is zoeken naar nieuwe vormen om het christelijke verhaal te vertellen.”

DE KROEGKERK

'Zondag 10 uur? Ik moet er niet aan denken'

In de Amsterdamse wijk Oud-West zat ooit een bloeiende protestantse gemeente. Nu niet meer, zegt dominee Margrietha Reinders. „Eén kerk waar ik vroeger preekte, is nu een restaurant. De kerk waar één van mijn kinderen is gedoopt, is nu een dancing. Het christelijke verhaal dreigde onder het vloerkleed te verdwijnen. Er was iets anders nodig dan de traditionele kerkbeleving.”

Ze ging letterlijk de wijk in. „Naar buurthuizen, op straat. En het café. Eerst met

drie of vier anderen, daarna werden het er meer. We zitten nu elke vierde zaterdag van de maand in café De Toog, vroeger de stamkroeg van Herman Brood. Daar zitten we met een man of twintig op een vlondertje. Praten, drankje erbij, soms muziek maken. Ook andere cafébezoekers vinden het leuk.” Dat gebeurt niet op zondag om 10.00 uur. „Amsterdammers gaan om die tijd alleen om te sporten de deur uit. Ik moet er zelf ook niet aan denken. We ontmoeten elkaar van 16.00 tot 18.00,

het eerste drankje is gratis, uit de pot. Wij zijn een groepje jonge, dwarse gelovigen.” Reinders ziet dat veel kerkgemeenschappen gesloten clubjes zijn geworden, die alleen de eigen groep bedienen. „Als je zelf de kerk niet uit komt, bereik je de mensen niet meer. In Amsterdam is de kerk in traditionele zin al niet meer relevant. Kerkbezoek is geen optie. Maar kleine gemeenschappen, in de buurt, de kroeg of bij het sportveld, hebben zeker toekomst. Het hoeft niet groots en meeslepend.”

▲ **Dominee Margrietha Reinders en enkele andere leden van de 'kerkclub' in het Amsterdamse café De Toog.** FOTO DIO VAN MAAREN/PKN